

A Napkelte és az Egyenes beszéd

Napra pontosan nehéz lenne behatárolni, mikor kezdte bojkottálni a Fidesz a Napkelte című reggeli televíziós műsort, a bojkott indoklása azonban emlékeztető: az ellenzéki párt politikusai szerint a műsor olyannyira elfogult a bal- és a liberális oldal javára, illetve a jobboldal rovására, hogy ehhez jelenlétükkel a továbbiakban nem asszisztálnak. Ha jól értjük: ezt az indoklást ma is fenntartják, hiszen a Fidesz politikusai következetesen a tájékára sem mennek az Angol utcának.

Miközben pedig sok minden történt a Napkelte háza táján, alaposan kicserélődött a Napkelte riporter stábjára, a jobboldal szemében a leginkább „vörös posztónak” számító riporterektől (Aczél Endre, Bánó András) megváltak, és a helyükre új emberek érkeztek. A stábot már jó ideje két ifjú riporter hölgy (Jegyes-Tóth Krisztina, Apáti-Tóth Kata) is erősíti, valamint - ugyancsak új kérdezőként – Süveges Gergő. Mellettük Betlen János és – szombatvasárnapokonként – Verebes István és Lakat T. Károly jelenti a korábbi korszakkal való folytonosságot.

Azt még a legelfogultabb jobboldaliak sem mondhatják, hogy az újak belépésével ugyanolyan maradt volna Napkelte, mint amilyen korábban volt. Talán nem túlzás azt mondani, hogy az új stáb az elmúlt években számos igen komoly teljesítményt mutatott fel, gondoljunk csak Apátinak a magyar nyilvánosságban egyedülálló [Gyurcsány-interjújára](#), de más példákat is hozhatnánk. Azt a furcsa helyzetet kell tehát konstatálnunk, hogy miközben a stáb megváltozott és teljesítménye alapján itt lenne (már régen lett volna) az ideje a Fidesz visszatérésének, a vezető ellenzéki párt bojkottja – hiába a Fidesz-közelinek mondott Stumpf István vagy Fricz Tamás gyakori szereplései – továbbra sem szűnt meg.

Ha az okokat keressük, könnyű találnunk egy viszonylag egyszerű magyarázatot. A Fidesz 2006 ősze óta az őszi beszédet „produkáló” baloldalt és a Napkeltét gyakorlatilag egyformán ítéli meg. Az őszi beszéd napvilágra kerülése óta bojkottálja Gyurcsányt, és ugyancsak nagyjából ettől kezdődően vonja blokádnak alá a Gyurcsány Ferenc fellegvárának minősített Napkeltét. Azóta azonban eltelt némi idő, s mára Gyurcsány nem részese a magyar politikának, miközben a Fidesz médiapolitikája továbbra sem változik.

A Napkelte permanens „leírása” különösen azért is figyelemre méltó, mert ezzel párhuzamosan a Fidesz más – ugyancsak baloldali-liberálisnak számító – televíziós csatornákon rendszeresen képviselteti magát. Jelesül az ATV-re gondolunk, s annak is elsősorban az *Egyenes beszéd* című műsorára. Persze itt sem olyan egyértelmű a helyzet, hiszen a műsor elődjét, Friderikusz Sándor esti beszélgetős műsorát a Fidesz épp úgy elkerülte, mint a Napkeltét. Ám mióta Kálmán Olga vezeti az esti talk show-t, egy rövid intermezzót (Pokorni Zoltán híres kivonulását) leszámítva a Fidesz képviselői rendszeres és a legmagasabb szinten vendégei a műsornak. Miközben a Napkeltében Orbán Viktor emberemlékezet óta nem szerepelt, Az Egyenes beszédben annak ellenére is megjelent többször is, hogy a riporternővel való beszélgetései – a Fidesz elnöke szempontjából – nem tekinthetők túlzottan sikerülteknek. És mégis: Szíjjártó Péter, Répássy Róbert, Balsai István (hogy csak a leggyakrabban szereplőket említsük) szemmel láthatóan élvezik ezeket a szellemi csatározásokat.

De mi lehet az ok, ami miatt az egyik bal-liberális műsort kerülik, a másikat ellenben megtisztelik jelenlétükkel?

Minden bizonnyal az, hogy a látszattal ellentétben a két csatornának és műsornak nem esik egybe a célközönsége. A Fidesz a Napkeltét (új riporterek ide vagy oda) az MSZP-SZDSZ-es törzsszavazókhoz köti, s úgy könyvelheti el, hogy itt nincs mit keresnie. Viszont az ATV-t nem feltétlen horgonyozza le ugyanennél a közönségnél. S a maguk szempontjából ebben igazuk is van: az ATV a magyar nyilvánosságban egyedülálló „mixtúra”, hiszen van egyértelműen elkötelezett Sajtóklubja (ahol a meghívottak a Fideszen köszörülnek a nyelvüket); van betelefonálás műsora (ahol a telefonálók nagy része lendületesen szidja a Fideszt); és van olyan konzervatív vallásos műsora is, amely az amerikai média egyik legismertebb műsorát, a 700-as klubot “magyarítja”, s akik nézik, azok tudják, hogy ennek a műsornak az értékvilága mindennek csak nem baloldali-liberálisnak tekinthető. Talán éppen ez gondolkodtatta el a Fideszt, amelynek vezetői úgy gondolhatják: ez a televízió nem egy echte baloldali célközönségnek készül, s abban helye lehet a konzervatív értékeket valló Fidesznek is.

Mindezen túl persze vonzhatja a Fideszt az is, hogy Kálmán Olga műsora szakmailag rendben van, ami óriási dolog a mai magyar média szakmailag korántsem rendben lévő dzsungelében. A riporternő az elmúlt években kétségkívül felépített egy neki pompásan fekvő

imázst, aminek mára jól behatárolható ismertetőjegyei vannak. Ebben a műsorban talán még a Fidesz korifeusai sem találhatnak kivetnivalót, hiszen az érett kérdezői technika mellé Kálmán egyre inkább fel tudja vonultatni az elfogulatlanságot is. Az elfogulatlanság pedig nagy, véleményünk szerint a legnagyobb érték a médiában.

Természetesen nem azt állítjuk, hogy a két műsor között ilyen egyszerű volna különbséget tenni. Éppen azt mondjuk, hogy a Napkelte is rengeteget változott – előnyére. Ám úgy látszik, itt a Fidesz sérelmei erősebbek, s ezért továbbra is fenntartja a blokádot a műsorral szemben. Nem tudjuk, pontosan milyen mélységűek ezek a sérelmek, de a távolmaradás lassan oka fogyottá válik, már csak azért is, mert minket, mint elemzőket például érdekelne, hogyan kérdezi Apáti, Süveges, vagy Jegyes-Tóth Orbán Viktort, Navracsics Tibort, Semjén Zsoltot és másokat.

Lássuk be: a folyamatok mára oda jutottak, hogy egy újfajta médiabeli versenyhelyzet keretei már kirajzolódnak, de a tényleges versenyt egyelőre még bénítják a régebbi politikai reflexek és beidegződések. Ám ezeknek a fenntartása immáron értelmetlen és fölösleges. Azt hisszük, lassan véget lehet vetni ennek a csiki-csukinak, hiszen ez – túlmenően azon, hogy bizonyos médiumoktól a nézők alapinformációkat nem kaphatnak meg – valójában a közönség megszégyenítése is. A magyar politikusok és médiumok – talán akaratuk ellenére – rászoktatták nézőiket arra, hogy a világot mindig azonos prizmán keresztül lássák, ami egy modern demokráciában semmiképpen nem kívánatos.

Óvatos bizakodással jegyezzük meg: a Bajnai-kormány beiktatása utáni napokban Balázs Péter külügyminiszter a Hír Tv vendége volt. Nem emlékszünk arra, hogy az elmúlt években előfordult volna ilyesmi. Ha a Hír Tv immáron befogadja a kormány tagjait, lassan az ellenzéknek is át kellene gondolnia, van-e értelme továbbra is távol maradnia a másik oldalhoz sorolt médiából.